

ΒΙΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

ποῖον ἔδωκεν ἀρχὴν εἰς τὰ αὐγά, οὐδ' ἓνα πρῶτον αὐτὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἀρχὴν εἰς τὰ στρουθία· ἐπειδὴ τὸ στρουθίον φύεται ἀπὸ τὸ αὐγόν, καὶ τὸ αὐγόν ἀπὸ τὸ στρουθίον· ὅθεν πάντοτε οὕτως ἀνατρέχων δὲν εὐρίσκει τις οὐδεμίαν ἀρχὴν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐσυλλογίζετο περὶ παντὸς ἄλλου ἐκ τῶν εὐρίσκομένων εἰς τὸν κόσμον.

Διςχυρίζεται, ὅτι ὁ οὐρανὸς εἶναι ἀφθαρτος, καὶ ὅτι, ἂν καὶ τὰ περίγεια εἶναι ὑποκείμενα εἰς φθοράν, τὰ μέρη των ὁμως δὲν ἀφανίζονται· ὅτι ἄλλο δὲν κάμνουν παρὰ νὰ μεταλλάττουν τρόπον· ὅτι ἐκ τῶν λειψάνων τινὸς πράγμα-τος γίνεται ἄλλο, καὶ ὅτι ἀκολουθῶς τοῦ κόσμου ὁ ὄγκος μένει πάντοτε ὁλόκληρος. Ὁ Ἀριστοτέλης δοξάζει, ὅτι ἡ γῆ εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ κόσμου, καὶ ὅτι τὸ πρῶτον ὅν κινεῖ τὸν οὐρανὸν περὶ τὴν γῆν διὰ πνευμάτων ἐνασχολουμένων διηνεκῶς εἰς τὰς κινήσεις ταύτας.

Διςχυρίζεται ἀκόμη, ὅτι τὰ καλυπτόμενα σήμερον ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης ἦσαν ποτε γῆ στερεὰ, καὶ ἡ σήμερον στερεὰ ὕστερον θὰ σκεπασθῆ ἀπὸ τὰ αὐτὰ ὕδατα. Ὁ λόγος του εἶναι ὅτι οἱ ποταμοὶ καὶ χεῖμαρροι σύρουν διηνεκῶς ἄμμους καὶ γαίας· καὶ ἐκ τούτου τὰ μὲν παράλια προχωροῦν κατ' ὀλίγον, ἡ δὲ θάλασσα ὑποφεύγει ἀνεπαισθήτως· ὥστε, ἂν ποτε ὁ καιρὸς δὲν λείψῃ, αἱ μετατροπαὶ αὗται ἐκ γῆς εἰς θάλασσαν, καὶ ἐκ ταύτης πάλιν εἰς γῆν, γίνονται ὕστερον ἀπὸ ἀναριθμήτους αἰῶνας. Προσθέτει δὲ, ὅτι εἰς πολλὰ μεσόγεια μέρη, καὶ μάλιστα ὑπερφερόμενα, ἡ θάλασσα ὑποφεύγουσα ἀφῆκεν ἐκεῖ ὄστρακα, καὶ ὅτι, ἀνασκαπτομένης τῆς γῆς, εὐρίσκονται ἄγκυραι καὶ πλοίων κομμάτια. Ὁ Ὀβίδιος ἀποδίδει αὐτὴν ταύτην τὴν δόξαν εἰς τὸν Πυθαγόραν.

Ἀκολουθῶς διατείνεται, ὅτι αἱ μετατροπαὶ αὗται τῆς

γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, αἱ ἀνεπαισθήτως γινόμεναι καὶ μετὰ παρέλευσιν διεξοδικοῦ καιροῦ, εἶναι μί' ἀπὸ τὰς μεγάλας αἰτίας τῆς λήθης τῶν παρελθόντων. Προσεπιφέρει δὲ ὅτι, ἐκτὸς τούτου ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα συμβεβηκότα, αἷτια τῆς ἀπωλείας καὶ αὐτῶν τῶν τεχνῶν· οἷον λιμοὶ, πόλεμοι, ἀκαρπία, σεισμοὶ, πυρκαϊαὶ καὶ ἐρημώσεις τοιαῦται ὅποια ἀρανίζουσι καὶ ἐξολοθρεύουσι ὅλους τοὺς ἀνθρώπους χώρας τινός, ἂν ἐξαιρεθῶσι τινὲς οἱ ὅποιοι διαφεύγουν εἰς τὰς ἐρήμους, ὅπου ζῶσι ζωὴν ἀγρίαν, καὶ ὅπου δίδουν γέννησιν εἰς ἄλλους ἀνθρώπους, οἵτινες κατὰ τὴν συνέχειαν τῶν καιρῶν, καλλιεργοῦν τὰς γαίας, καὶ ἐφευρίσκουσι, ἢ ἀνευρίσκουσι τὰς τέχνας, καὶ ὅτι αἱ ἴδιαι γνώμαι ἐπανέρχονται καὶ ἀνανεοῦνται ἀπειράκις· διὰ τοῦτο στοχάζεται ὅτι μὴ ὅλας τὰς μεταβολὰς καὶ περιπετείας, ἢ μηχανὴ τοῦ κόσμου διαμένει ἀφθαρτος.

Ἐξετάζει δὲ ἐπιμελῶς ὅσα δύνανται νὰ καταστήσουν εὐτυχεῖς τοὺς ἀνθρώπους εἰς τοῦτον τὸν κόσμον. Ἀναιρεῖ κατὰ πρῶτον τὴν γνώμην τῶν ἡδυπαθῶν, οἱ ὅποιοι κρίνουν τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὰς σαρκικὰς ἡδονάς. Ἀφοῦ αἱ ἡδοναὶ, λέγει, δὲν εἶναι διαρκεῖς, προξενοῦν καὶ ἀηδίαν, ἀδυναμίαν εἰς τὸ σῶμα, καὶ κτηνωδίαν εἰς τὸ πνεῦμα.

Ἀποβάλλει ἔπειτα τὴν γνώμην τῶν φιλοδόξων, οἵτινες κρίνουν τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὰς τιμὰς, πρὸς τῶν ὁποίων τὴν ἀπόλαυσιν μεταχειρίζονται κάθε ἀδικίαν.

Ἡ τιμὴ, λέγει, εἶναι εἰς τὸν τιμῶντα· ἐπιφέρει δὲ ὅτι οἱ φιλόδοξοι ἐπιθυμοῦν νὰ τιμῶνται δι' ἀρετὴν τῶν τάχα τινά· κατὰ συνέπειαν λοιπὸν, ἡ εὐδαιμονία συνίσταται μᾶλλον εἰς τὴν ἀρετὴν, παρὰ εἰς τὰς τιμὰς, ἐπειδὴ αὗται δὲν εἶναι εἰς ἡμᾶς.

Ἀνασκευάζει τελευταῖον τῶν φιλαργύρων τὴν γνώμην,

οἷτινες κρίνουν ὡς εἰς τὰ πλούτη τὴν εὐδαιμονίαν. Λέγει
ὅτι τὰ πλούτη δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὰ ἐπιθυμητά· ὅτι κατα-
σταίνουν δυστυχῆ τὸν φυλάττοντα ταῦτα καὶ φοβούμενον
νὰ τὰ μεταχειρισθῆ· ὅτι, διὰ νὰ γίνουν ὠφέλιμα, ἀνάγκη
νὰ τὰ μεταχειρισθῆ τις καὶ νὰ τὰ διαμοιράζῃ, ἐνῶ ἡ εὐ-
δαιμονία συνίσταται εἰς τι μόνιμον. τὸ ὁποῖον ὀφείλει τις
νὰ τηρῆ καὶ νὰ διατηρῆ.

Ἢ δὲ γνώμη τοῦ Ἀριστοτέλους εἶναι, ὅτι ἡ εὐδαιμονία
συνίσταται εἰς τὴν ἐντελεστέραν ἐνέργειαν τοῦ νοῦς μας
καὶ εἰς τὴν πράξιν τῆς ἀρετῆς· δισχυρίζεται περιπλέον
ὅτι τοῦ νοῦς ἡ εὐγενεστέρα ἐνέργεια εἶναι ἡ θεωρία τῶν
φυσικῶν, τῶν οὐρανίων, τῶν ἀστρῶν, ὅλης τῆς φύσεως,
καὶ ἐξαιρέτως τοῦ ὑπερτάτου ὄντος. Παρκτηρεῖ μ' ὅλον
τοῦτο ὅτι δὲν ἔφθασεν ἀκόμη τὸν βαθμὸν τῆς ἐντελοῦς εὐ-
δαιμονίας ὅς τις δὲν ἔχει κατὰ τὸ εἶναί του ἰκανὴν οὐσίαν,
ἐπειδὴ χωρὶς ταύτης δὲν δύναται νὰ καταγίνεται πρὸς
θεωρίαν τοῦ καλοῦ. Δὲν εἰμπορεῖ, παρ. γάρ. νὰ κάμῃ τις
χάριν εἰς τοὺς φίλους του, καὶ μ' ὅλον τοῦτο μί' ἀπὸ πᾶς
μεγάλας εὐχαριστήσεις, τὰς ὁποίας εἰμπορεῖ νὰ λάβῃ τις
εἰς τὴν ζωὴν του, εἶναι τὸ ν' ἀγαλοποιῆ ὅσους ἀγαπᾷ· διὰ
τοῦτο λέγει ὅτι ἡ εὐδαιμονία συμπληροῦται ἀπὸ τρία τινά·
ἀπὸ τ' ἀγαθῶν τοῦ πνεύματος, ὡς τὴν φρόνησιν καὶ σύνεσιν·
ἀπὸ τ' ἀγαθῶν τοῦ σώματος, ὡς τὴν υἰγιάν, τὴν ἰσχὺν, τὸ
κάλλος, καὶ ἀπὸ τ' ἀγαθῶν τῆς τύχης, ὡς τὰ πλούτη καὶ
τὴν εὐγένειαν. Στοχάζεται δὲ, ὅτι ἡ ἀρετὴ δὲν ἀρκεῖ μόνη
νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον εὐτυχῆ, ἀλλ' εἶν' ἀναγκαῖα
καὶ ἡ συνδρομὴ τῶν ἀγαθῶν τοῦ σώματος καὶ τῆς τύχης·
ὅτι ὁ ἐχέφρων δυστυχεῖ ἂν πάσῃ, ἢ ἂν στερῆται ἀπὸ περ-
ριουσίαν. Βεβαιώνει δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅτι ἡ κακία μόνη
ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ κακοδαίμονα τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὅτι

δὲν εἶν' εὐτυχῆς οὐδ' ὁ εὐρισκόμενος εἰς μεγίστην δαψί-
λειαν καὶ ἀπολαύων πᾶν πλεονέκτημα, ὅταν εἶν' ἔκδοτος
εἰς τὴν κακίαν· ὅτι ὁ σοφὸς δὲν εἶναι πάντα ἀπ' ἡλλαγμέ-
νος ταραχῶν, πλὴν αὐταὶ εἶν' ἐλαφροὶ· ὅτι τὰ προτερήματα
καὶ ἐλλαττώματα δὲν εἶναι ἀντιπαθῆ, καθότι ὁ αὐτὸς
ἄνθρωπος, παρ' ἡμῶν, εἴμπορεῖ νὰ ᾖ δίκαιότατος καὶ
συνεσιώτατος, ἢ καὶ ἄλλως ἀκρατέστατος.

Ἀποδέχεται τρεῖς εἴδη φιλίας, τὴν συγγενικὴν, τὴν ἑ-
ρωτικὴν καὶ τὴν φιλοξενικὴν.

Νομίζει, ὅτι ἐν ἀπὸ τὰ πρὸς ἀρετὴν ἀγωγὰ εἶναι καὶ
τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, καὶ ὅτι ταῦτα εἶναι μεγίστη πα-
ραμυθία εἰς τὸ γῆρας.

Δέχεται, ὡς καὶ ὁ Πλάτων, ἐν ὑπέρτατον ὄν προνο-
ητικόν.

Νομίζει ὅτι ὅλαι μας αἱ ιδέαι λαμβάνουν τὴν ἀρχὴν
τῶν ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις· ὅτι ὁ ἐκ γεννητῆς τυφλὸς δὲν εἴ-
μπορεῖ νὰ λάβῃ τὴν ιδέαν τῶν χρωμάτων, μηδὲ τῆς φω-
νῆς ὁ κωφός.

Διςχυρίζεται εἰς τὰ ΠΟΛΙΤΙΚΑ του· ὅτι, ἡ μοναρχία
εἶναι ἡ ἐντελεστέρα ὄλων τῶν κυβερνήσεων, ἐπειδὴ εἰς τὰς
ἄλλας διοικοῦν πολλοί· καὶ καθὼς εἰς ἓνα στόλον, ὅς τις
διευθυνόμενος ὑπὸ ἐνὸς μόνου καὶ ἀγαθοῦ ἀρχηγοῦ ἐπιδίδει
μᾶλλον ἢ ὁ ὑπὸ πολλῶν, οὕτω καὶ εἰς ἓνα κράτος, ἐν ὅσῳ οἱ
ἀντιπρόσωποι ἢ προὔχοντες τῆς πολιτείας νὰ συναχθῶσι
καὶ νὰ διαλυθῶσιν, ὁ μονάρχης κατέλαβεν ἤδη τὰς θέσεις,
καὶ ἐκτέλεσε τοὺς σκοπούς του. Οἱ πολιτευόμενοι μιᾶς
δημοκρατίας ἀδιαφοροῦν ἂν, διὰ νὰ πλουτήσουν αὐτοί, ἀ-
φανίζεται τὸ κράτος. Μάχονται μεταξύ των· ἐκ τούτου
ἀναφύονται διχόνοιαὶ καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἡ πολιτεία πίπτει·
ἐνθ' εἰς τὴν μοναρχίαν, ὁ ἡγεμὼν δὲν ἔχει ἄλλα συμφέ-

ροντα παρά τὰ συμφέροντα τῆς ἐπικρατείας του, καὶ οὕτω, τὸ κράτος του πάντοτε ἀκμάζει.

Ἐρωτηθεὶς ποτε ὁ Ἀριστοτέλης τί κερδίζουν οἱ ψεῦσται; ὅτι δὲν πιστεύονται, ἀπεκρίθη, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀν λέγουν.

Ὀνειδιζόμενος ὅτι ἔδωκεν ἐλεημοσύνην εἰς κακοῦργον· τὸν ἠλέησα εἶπεν, ὡς ἄνθρωπον, ὄχι ὡς κακοῦργον.

Ἐλεγε πολλάκις εἰς τοὺς φίλους καὶ εἰς τοὺς μαθητάς του, ὅτι ἡ παιδεία εἶναι πρὸς τὴν ψυχὴν, ὥσπερ τὸ φῶς πρὸς τοὺς ὀφθαλμούς· ἀν δὲ αἱ ρίζαι ταύτης ἦναι πικραὶ, ὁ καρπὸς πρὸς ἀνταμοιβὴν γίνεται γλυκός.

Ὀργιζόμενος ἐνίοτε κατὰ τῶν Ἀθηναίων, τοὺς ἐπέπληττεν, ὅτι εὐρόντες τοὺς νόμους ὡς καὶ τὸν σῖτον, μεταχειρίζονται μόνον τὸν σῖτον, ὄχι καὶ τοὺς νόμους.

Ἐρωτηθεὶς τί ταχύτερον ἐξαλείφεται; ἡ εὐγνωμοσύνη, ἀπεκρίθη. — Τί ἐστὶν ἐλπίς; ἀγρυπνοῦντος, εἶπεν, ἐνύπνιον.

Μίαν ἡμέραν ὁ Διογένης ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Ἀριστοτέλην ἓνα σῦκον. Νοήσας δὲ ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι ἀν δὲ τὸ ἐδέχτο, ὁ Διογένης εἶχεν ἔτοιμον κἀνὲν μέτωρον, τὸ ἔλαβε καὶ εἶπε γελῶν· ὁμοῦ μὲ τὸ σῦκον ἔχασεν ὁ Διογένης καὶ τὴν ἀστεειότητά του.

Τριῶν τινῶν ἔχουν ἀνάγκην, ἔλεγεν, οἱ παῖδες· εὐφυΐας, ἀσκήσεως, μαθήσεως.

Ἐρωτώμενος ὁποία διαφορά ὑπάρχει μεταξύ σοφῶν καὶ ἀμαθῶν, ὁποία εἶναι, ἀπεκρίνετο, μεταξύ ζώντων καὶ νεκρῶν.

Ἐλεγεν, ὅτι ἡ παιδεία, εἰς μὲν τοὺς πλουσίους, εἶναι στολισμὸς, εἰς δὲ τοὺς δυστυχεῖς καταφύγιον· ὅτι οἱ ἐκπαιδεύοντες καλῶς τὰ παιδιά εἶναι περισσότερον πατέρες, παρά οἱ γεννήτορες· διότι οἱ μὲν ἔδοσαν μόνον εἰς αὐτὰ ἄγαθόν, οἱ δὲ ἄλλοι τὸ καλῶς ζῆν.

ὅτι τὸ κάλλος εἶναι σύστασις ἀπειράκις ἰσχυροτέρα παν-
τὸς γράμματος.

Ἐρωτηθεὶς τί πρέπει νὰ κάμνωσιν οἱ μαθηταὶ διὰ νὰ ἐ-
πιδίδουν πολὺ ὀφείλουν, ἀπεκρίθη, νὰ πασχίζουσιν πάντοτε
νὰ προφθάσουσιν τοὺς πλέον προχωρημένους, καὶ νὰ μὴν
ἀναμένουσιν τοὺς ὑστέρους.

Ἐκαυχᾶτό τις μίαν ἡμέραν, ὅτι εἶναι ἀπὸ μεγάλην πό-
λιν. Μὴ παρατηρήσας τοῦτο, εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἀριστοτέλης,
ἀλλὰ μάλλον ἂν ἦσαι ἄξιος μεγάλης πόλεως.

Συλλογιζόμενος περὶ τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ἔλεγεν ἐ-
νίστε· πολλοὶ συνάζουσιν ὑπάρχοντα μὲ τόσην ἀπληστίαν ὡς
νὰ ἔμελλεν ἡ ζωὴ των νὰ ᾖ αἰώνιος· ἄλλοι κατασκορπί-
ζουσιν ὅ,τι ἔχουσιν, ὡς νὰ ἔμελλαν αὔριον ν' ἀποθάνουσιν.

Ἐρωτώμενος τί ἐστὶ φίλος; μία καὶ ἡ αὐτὴ ψυχὴ, ἀπε-
κρίνετο, εἰς ἓν σῶμα.

Πῶς πρέπει, τοῦ εἶπέ τις μίαν ἡμέραν, νὰ φερώμεθα
πρὸς τοὺς φίλους μας; Καθὼς ἡμεῖς, ἀπεκρίθη, θέλομεν νὰ
φέρωντ' ἐκεῖνοι πρὸς ἡμᾶς.

Ἐρώναζε κάποτε ὦ φίλοι, φίλος δὲν ὑπάρχει.

Τὸν ἠρώτησέ τις μίαν ἡμέραν, διατί ἀγαπῶμεν περισ-
σότερον τοὺς εὐμόρφους ἀπὸ τοὺς ἀσχήμους; ὁ δὲ Ἀρι-
στοτέλης τοῦ ἀπεκρίθη τυφλοῦ ἐρώτησιν μὲ προβάλλεις.

Ἐρωτώμενες τί ἐπορίσθη ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν; Τὸ νὰ
δύναμαι, ἀπεκρίθη, νὰ κάμνω ἀπ' ἐμαυτοῦ ὅσα οἱ ἄλλοι
κάμνουσιν διὰ τὸν φόβον τῶν νόμων.

Λέγουσιν ὅτι διατρίβων εἰς Ἀθήνας, εἶχε πολλὴν συγκοι-
νωσίαν μὲ Ἰουδαῖόν τινα ἐπιστήμονα, ὃς τις καὶ τὸν ἐδίδα-
ξε κατὰ βάθος τὴν σοφίαν καὶ θρησκείαν τῶν Αἰγυπτίων,
τὴν ὁποίαν ὅλοι κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὑπήγαιναν νὰ μά-
θουσιν εἰς αὐτὴν τὴν Αἴγυπτον.

Ἄφοῦ δὲ ἐδίδαξεν εἰς τὸ Λύκειον δεκατρεῖς χρόνους μὲ πολλήν ὑπόληψιν, κατηγορήθη δι' ἀσέβειαν ἀπὸ τὸν Εὐρυμέδοντα, ἱερέα τῆς Δήμητρος. Ἡ ἐνθύμησις δὲ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθησαν τὸν Σωκράτην, τὸν ἐφόδισεν οὕτως, ὥστ' ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἄνεχώρησεν ὕβαν εἰς τὴν Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, ὅπου λέγουν τινὲς ὅτι ἀπέθανεν ἀπὸ λύπην μὴν εἰμπορῶν νὰ κατανοήσῃ τὴν πωλίστικον τοῦ πορθητοῦ Εὐρίπου. Ἄλλοι δὲ ὅτι ἐβρίσθη εἰς αὐτὸν, καὶ εἶπε πίπτων ἄς μὲ καταπίῃ ὁ Εὐρίπος, ἀφοῦ δὲν εἰμπορῶ νὰ τὸν ἐννοήσω. Ἄλλοι τελευταῖον βεβαιῶνουν, ὅτι ἀπέθανεν ἀπὸ κώλικα, τὸ ἐξήκωστον τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, δύο ἔτη μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου. Οἱ δὲ Σταγειρίται ἤγειραν εἰς αὐτὸν βωμοὺς ὡς εἰς θεόν.

Ἐκάμε δὲ μίαν διαθήκην, τῆς ὁποίας ἐκτελεστὴς ἔγινεν ὁ Ἀντίπατρος. Ἀφῆκε δὲ ἓνα υἱὸν ὀνομαζόμενον Νικόμαχον καὶ μίαν θυγατέρα, ἣτις ὑπανδρεύθη μὲ τὸν ἑγγονοῦ τοῦ Δημαράτου βασιλέως τῆς Λακεδαιμόνος.

ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ

Διεδέχθη τὸν Σπεύσιππον σχολαρχοῦντα εἰς τὴν Ἀκαδημαίαν τοῦ Πλάτωνος τὸν 2 χρόνον τῆς 210 Ὀλυμπιάδος (π. Χ. 339) Ἐσθλαρχησεν εἰς αὐτὴν εἴκοσι πέντε ἐνιαυτούς, καὶ ἐτελεύτησε τὸ 3 ἔτος τῆς 116 Ὀλυμπιάδος (π. Χ. 314).

Ο ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ ἐστάθη ἐκ τῶν ἐπισήμων φιλοσόφων τῆς παλαιᾶς Ἀκαδημαίας διὰ τὴν χρηστότητα, φρόνησιν, καὶ σωφροσύνην του. Ἦτο δὲ Χαλκηδόνιος καὶ υἱὸς τοῦ Ἀγαθήνορος. Ἐκ νεότητός του ἐμαθήτευσεν εἰς τὸν Πλάτωνα, εἰς τὸν ὁποῖον τόσον πολὺ ἐπροσηλώθη, ὥστε τὸν ἠκολούθησεν ἕως τὴν Σικελίαν, ὅπου ὁ Πλάτων εἶχεν ὑπάγει εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τυράννου Διονυσίου. Ἦτο μὲν εὐφυῆς καὶ ἄσχολος, ἀλλ' ἦτο νωθρός· καὶ ὅταν ὁ Πλάτων τὸν ἐσύγκρινε μὲ τὸν Ἀριστοτέλην, ὁ μὲν εἶς, ἔλεγεν, ἔχει χρεῖαν χαλινουῦ ὁ δὲ, ἄλλος κέντρου. Ἄλλοτε ἔλεγε γελῶν· μὲ ποῖον ἵππον νὰ ζεύξω τὸν γάδαρον τοῦτον;

Ὁ Ξενοκράτης ἦτον ἄλλως σοβαρὸς καὶ αὐστηρότατος, ὥστε ὁ Πλάτων, διὰ νὰ τὸν περιπαίξῃ, ἔλεγε πολλάκις· Ξενοκράτη, ὑπάγε, σὲ παρακαλῶ, κάμε θυσίαν εἰς τὰς Χάριτας.

Ὁ Ξενοκράτης διῆγε κλεισμένος εἰς τὴν Ἀκαδημαίαν. Διαβαίνων δὲ ἀπὸ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηναίων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σπανίως συνέβαινε, οἱ ἀκόλαστοι νέοι τῆς πόλεως τὸν

ἐπρόσμεναν εἰς τοὺς δρόμους, καὶ τὸν ἰνώχλουν περνῶντα· Πολλάκις, χωρὶς νὰ ἔχη εἶδῃσιν, ἔβαλλαν εἰς τὴν κλίνην τοῦ φαυλοβίου γυναῖκας. Ἡ δὲ περίφημος ἑταίρα Φρόνη ἔβαλε μὲ πολλοὺς νέους στοίχημα, ὅτι ἐδύνατο νὰ τὴν νικήσῃ· καὶ μίαν ἡμέραν, ὅτ' ἐκεῖνος ἔπιεν ἀπὸ τὸ σύντηδες περισσότερον, ἐμβῆκε καλῶς στολισμένη εἰς τοῦ Ξενοκράτους τὴν οἰκίαν, κ' ἐπέρασε πλησίον του ὅλην τὴν νύκτα, χωρὶς διόλου νὰ εἰμπαρέσῃ νὰ φέρῃ εἰς ἔλθασιν τὸ ἐπιχείρημά της. Οἱ δὲ νέοι, μὲ τοὺς ὁποίους εἶχε τὸ στοίχημα, τὴν ἐπεριγέλων, καὶ τὴν ἐβίαζαν νὰ πληρώσῃ· ἀλλ' ἐκείνη ἀπεκρίνετο γελῶσα, ἐστοιχημάτισα νὰ φθείρω ἄνθρωπον, καὶ ὄχι ἄγαλμα. Ἡ ἐγκράτειά του δὲ αὕτη ἦτον ἀρετὴ, τὴν ὁποίαν ἠπεστήριζε διὰ πράξεων ἰσχυρῶν.

Ἀφιλοκερδέστατος δὲ ὢν, δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῆ, παρὰ τρεῖς μνᾶς Ἀττικᾶς ἐκ τῆς μεγάλης χρημάτων ποσότητος, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔπεμψεν ὁ Αλέξανδρος. Τὴν ἐπέστρεψε καὶ εἶπεν εἰς τοὺς φέροντας· ὁ Αλέξανδρος ἔχει νὰ θρέψῃ πολλοὺς· ὅθεν εἰς αὐτὸν μᾶλλον παρὰ εἰς ἐμὲ ἀναγκαιοῖ τὸ ἀργύριον.

Ὁ Ἀντίπατρος ἄλλοτε ἠθέλησε νὰ τοῦ προσφέρῃ παρόμοιον δῶρον· οὗτος δὲ τὸν εὐχαρίστησε καὶ δὲν ἠθέλε νὰ λάβῃ τίποτε.

Διατρέψων εἰς Σικελίαν ἐκέρδησεν ἓνα χρυσοῦν στέφανον εἰς βραβεῖον ὅτι ἐφάνη ἄξιος πιῶν περισσότερον τῶν ἄλλων. Μὴ θέλων ὅμως νὰ ὠφελῆθῃ ἐκ τούτου, τὸν ἔφερε, μετὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπιστροφὴν του, εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ τὸν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν θεὸν τούτον, πρὸς τὸν ὁποῖον συχνάκις ἐπρόσφερεν ἀπ' ἄνθη στεφάνους.

Σταλεῖς ποτὲ ὁμοῦ μὲ ἄλλους πρέσβεις εἰς τὸν βασιλέα

Φίλιππον, δὲν ἠθέλησεν οὔτε ἀπὸ τὰ δῶρά του νὰ δεχθῆ τι, οὔτε εἰς συμπόσιον ἢ ἐορτήν του νὰ παρευρεθῆ, οὔτε εἰς αὐτὰς τὰς μετὰ τοῖς ἄλλοις συνδιαλέξεις του, ἀπὸ τὰ ὅποια θελχθέντες οἱ ἄλλοι, ἦσαν ἔτοιμοι νὰ πράξουν κατ' ἀρέσκειαν τοῦ Φιλίππου.

Ἐπανελθόντες δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας, διεκοίνωσαν ὅτι ἦτον ἀνωφελὲς νὰ στείλουν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς τὸν Ξενοκράτην, ἐπειδὴ δὲν τὴν ἐγρησίμειυσεν εἰς τίποτε. Ὅλος ὁ λαὸς ἐδυσαρρεστήθη μεγάλως, καὶ ἠτοιμάζοντο ἤδη νὰ τὸν καταδικάσων εἰς πρόστιμον. Ὁ δὲ Ξενοκράτης ἀνακαλύψας πῶς τὰ πάντα ἠκολούθησαν, ἐνοιθέτησε τοὺς Ἀθηναίους νὰ προσέξουν πλέον παρὰ ποτὲ, εἰς τὰ πράγματα τῆς δημοκρατίας· καθότι ὁ Φίλιππος, διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ δωρεῶν, διέφθειρεν οὕτως τοὺς πρέσβεις, ὥστε ἄλλο πλέον δὲν ἐζήτουν παρὰ νὰ πράξουν ὅ,τι τὸν ἤρεσκε· καὶ ὅσον περὶ αὐτοῦ, δὲν ὑπεχρεώθη ποτὲ ἀπὸ τὸν Φίλιππον νὰ δεχθῆ κανένα του δῶρον. Ἡ κακὴ ὑπόληψις, τὴν ὁποίαν ἤρχιζαν νὰ ἔχουν διὰ τὸν Ξενοκράτην, μετετρέπη ἀμέσως εἰς καλὴν, καὶ τὸ πρᾶγμα ἔδωκε κρότον πολύν. Ὁ δὲ Φίλιππος ὡμολόγησε ῥητῶς, ὅτι ἀπ' ὅλους τοὺς πρέσβεις, τοὺς ὁποίους τὸν ἔστειλαν, μόνος ὁ Ξενοκράτης κατεφρόνησε τὰ δῶρά του καὶ δὲν ἠθέλησεν ἐξ αὐτῶν νὰ δεχθῆ τίποτε.

Κατὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον, ὁ Ἀντίπατρος ἠγματοῦτευσεν πολλοὺς Ἀθηναίους. Ὁ Ξενοκράτης ἐστάλη ἀπὸ τὴν πολιτείαν νὰ πραγματευθῆ μὲ τὸν Ἀντίπατρον τὴν ἐλευθέρωσιν των. Μόλις δὲ ἔφθασε, καὶ ὁ βασιλεὺς ἠθέλησε, πρὶν ὡμιλήσουν περὶ τίνος, νὰ τὸν φέρῃ νὰ γειθῆ μὲ αὐτόν. Ὁ δὲ Ξενοκράτης τοῦ εἶπε ν' ἀναβάλῃ τὸ γεῦμα, καὶ ὅτι δὲν ἠθέλε διόλου νὰ φάγῃ προτοῦ νὰ περατώσῃ τὴν ὑπόθεσιν διὰ τὴν ὁποίαν ἐστάλη, καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ

τοὺς συμπολίτας του. Ὁ Ἀντίπατρος ἐκινήθη εἰς οἶκτον διὰ τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ὁ Ξενοκράτης ἐδείκνυεν εἰς τὴν πατρίδα του· παρευθὺς ἤρχισε νὰ ἐργάζεται μετ' αὐτὸν, καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐθαύμασε τοῦ Ξενοκράτους τὴν ἐπιδεξιότητα. Ἡ ὑπόθεσις ἀπεφασίσθη ἀμέσως, καὶ οἱ αἰχμάλωτοι ἔλαβαν τὴν ἐλευθερίαν των.

Μίαν ἡμέραν, ὅτε ὁ Ξενοκράτης ἦτον εἰς τὴν Σικελίαν, ὁ Διονύσιος εἶπεν εἰς τὸν Πλάτωνα· θὰ σὲ κόψῃ τις τὴν κεφαλὴν σου· ὁ δὲ Ξενοκράτης παρὼν τότε εἶπε· τοῦτο δὲν γίνεται πρὶν ἢ ἐδικὴ μου κοπῆ.

Ἄλλοτε ὁ Ἀντίπατρος, εὐρισκόμενος εἰς Ἀθήνας, ὑπῆγε νὰ χαιρετήσῃ τὸν Ξενοκράτην. Οὗτος δὲ, ἀπαγγέλλων ἐκείνην τὴν ὥραν ἓνα λόγον, δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν διακόψῃ, καὶ δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὸν Ἀντίπατρον παρ' ἀφοῦ τὸν ἐτελείωσε.

Σπεύσιππος ὁ φιλόσοφος, ἀνεψιὸς καὶ διάδοχος τοῦ Πλάτωνος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, αἰσθανθεὶς τὸν ἑαυτὸν του γέροντα, ἀσθενῆ, καὶ πλησίον τοῦ τάφου, ἐπροσκάλεσέ τὸν Ξενοκράτην, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ λάβῃ τὴν θέσιν του· τὴν ἐδέχθη ὁ Ξενοκράτης καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκῃ δημοσίως. Ὅταν δὲ τις ἤρχετο εἰς τὴν σχολὴν του, ὅς τις δὲν ἤξευρεν οὔτε μουσικὴν, οὔτε γεωμετρίαν, οὔτε ἀστρονομίαν, τοῦ ἔλεγεν· ὑπάγε, φίλε μου· ἐπειδὴ ἀγνοεῖς τῆς φιλοσοφίας τὴν βάσιν καὶ τὰς τέρψεις.

Κατεφρόνει δὲ ἄκρως τὴν δόξαν καὶ τὸν τύπον, ἠγάπα τὴν μοναξίαν, καὶ ἐπερνούσεν ὥρας τινὰς κατὰ μόνας.

Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ὑπελήπτοντο μεγάλως διὰ τὴν χρησιμότητά του, ὥστε ὅταν μίαν ἡμέραν ἐπαρουσιάσθη ἔμπροσθεν τῶν ἀρχόντων διὰ νὰ δώσῃ μαρτυρίαν τινα, καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τὸν βωμὸν διὰ νὰ ὀρκισθῆ, κατὰ τὸ ἔθος

τοῦ τόπου, ὅτι ὡμολόγησεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν, οἱ κριταὶ ἐσηκώθησαν καὶ τὸν ἐμπόδισαν ἐκ τούτου, ὡς ἀνωφελοῦς τάχα, καθότι ἐπίστευαν εἰς τὸν ἀπλοῦν λόγον του.

Πολέμων Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Φιλοστράτου, νεανίσκος ἀκολαστότατος, ἐμύθηκε μίαν ἡμέραν, ἐκ προμελέτης, στέφανον ἔχων ἐπὶ κεφαλῆς, εἰς τοῦ Ξενοκράτους τὴν σχολήν, ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ὠμίλει περὶ σωφροσύνης· ὅχι δὲ μόνον οὗτος δὲν διέκοψε τὸν λόγον του, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐξηκολούθησε μὲ δύναμιν περισσοτέραν καὶ δεινότητα παρά πρότερον. Ὁ δὲ Πολέμων τέσον ἐκάμθη ἐκ τούτου, ὥστ' ἐξ ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἀπέβαλεν ὅλας τὰς ἀσωτείας του, καὶ ἔλαβεν ἀπόφασιν στερεάν νὰ ζῆ καλῶς εἰς τὸ μέλλον. Ἐκτέλεσε κάλλιστα τὴν ἀποφασίν του, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔγινεν εἰδημανέστατος καὶ διάδοχος τοῦ διδασκάλου του Ξενοκράτους.

Ὁ Ξενοκράτης συνέγραψε πολλὰ διὰ σίχων καὶ εἰς τὸ πέζον· ἐκ δὲ τῶν συγγαμμάτων του ἐν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ἄλλο εἰς τὸν Ἡφαιστίωνα.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς κανένα σέβας δὲν εἶχεν, ἀπέκτησεν ἐχθροὺς εἰς τὴν πολιτείαν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὸν ἐπώλησαν διὰ νὰ φέρουν τὴν ἀπώλειάν του· τὸν ἠγόρασε δὲ ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος, ὅς τις τότε ἤκμαζεν εἰς Ἀθήνας, τοῦ ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν καὶ κατέπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ εὐχαριστηθοῦν ἀπλῶς μόνον νὰ τὸν ἐξορίσουν.

Εἰς ἡλικίαν δὲ ὦν ὀγδοήκοντα δύο ἐτῶν ἔπεσε νύκτα εἰς ἓνα δοχεῖον, τὸ ὁποῖον ἀπήντησεν ὑπὸ τοὺς πόδας του καὶ ἀπέθανε παρευθύς. Ἐδίδαξεν εἴκοσι δύο ἔτη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ ἠκμαζεν ἐπὶ Λυσιμάχου τὴν 102 Ὀλυμπιάδα.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ

Ἀπέθανε ἐννενηκοντούτης τὸ πρῶτον ἔτος τῆς 114 Ὀλυμπιάδος (π. Χ. 324). ὅθεν ἐγεννήθη τὸν 3 χρόνον τῆς 91 Ὀλυμπιάδος. π. Χ. 414.)

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ὁ Κυνικός, υἱὸς τοῦ τραπεζίτου Ἰκεσίου, ἐγεννήθη εἰς τὴν Σινώπην, πόλιν τῆς Παφλαγονίας περὶ τὴν 91 Ὀλυμπιάδα. Κατηγορηθεὶς δὲ ὡς παραχαράκτης ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα του, καὶ φοβηθεὶς ἔφυγεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ δὲ πατήρ του ἐσυλλήφθη, καὶ βληθεὶς εἰς τὴν φυλακὴν ἀπέθανεν ἐκεῖ. Ἄμα δὲ ἔφθασεν εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπῆγε καὶ κῦρε τὸν Ἀντισθένην· οὗτος δὲ τὸν ἀπέβαλλε καὶ τὸν ἔσπραχνε μὲ τὴν ράβδον του, καθότι εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ δεχθῆ ποτε κανένα μαθητήν. Ὁ Διογένης ὁμοῦ δὲν κάτεπλήχθη διόλου, ἀλλὰ κλίνας τὴν κεφαλὴν του, μὴ φοβοῦ, τὸν εἶπε· κτύπα κτύπα· δὲν θέλεις εὔρει ράβδον τόσον σκληρὰν ὅσον ἀρκεῖ διὰ νὰ μὲ ἀπομακρύνῃς ἀπὸ σοῦ ἐνόσω ὁμιλεῖς. Ὁ Ἀντισθένης νικηθεὶς ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Διογένους, τὸν ἐδέχθη μαθητήν του.

Ἦτο δὲ βιασμένος νὰ ζῆ πενέστατα, ἐξόριστος ὢν καὶ μὴ λαμβάνων ἀπὸ κανένα βοήθειαν.

Εἶδέ ποτε ποντικὸν εὐθύμως περιφερόμενον, ὅστις οὔτε μὴ νυκτωθῆ ἐφοβείτο, οὔτε ποῦ νὰ μείνη ἢ τί νὰ φάγη ἐφρόντιζε. Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο ἐπαρηγόρησεν αὐτὸν διὰ τὴν ἀπορίαν του, καὶ ἀπεφάσισε, χωρὶς νὰ στενοχωρῆται, νὰ ζῆ ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ν' ἀπέχη ἀπὸ πᾶν ὅ,τι δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ ἐμποδίσῃ τὸν θάνατον. Ἐδίπλωσε τὸν

τρίβωνα του δια να τον μεταχειρίζεται ως κλίνην ἅμα καὶ σκέπασμα περιτυλισσόμενος εἰς αὐτόν. Ἄλλο δὲν εἶχε παρὰ μίαν βακτηρίαν, μίαν πήραν κ' ἓνα τριβλίον. Ἰδοὺ δὲλα του τὰ σκεύη, τὰ ὅποια ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὅπου ὑπήγαινε. Τῆς δὲ βακτηρίας μόνον ὅταν ἠσθένει ἔκαμνε χρῆσιν, ἢ ὅταν ὠδοιπόρει. Οἱ ἀληθῶς ἀνῆπηρει(ἡμισεροὶ), ἔλεγε, δὲν εἶναι οἱ κωροὶ καὶ τυφλοὶ, ἀλλ' οἱ μὴ ἔχοντες πήραν. Ἐπεριπάτε, ἀείποτε ἀνυπόδητος, ὡς καὶ ὅταν ἡ γῆ ἦτο γιονοσκέπαστος, ἠθέλησεν ὁμοίως νὰ συνηθίσῃ νὰ τρώγῃ καὶ κρέας ὠμόν, δὲν ἴσχυσεν ὁμοῦς.

Παρεικάλεσε τινὰ γνῶριστόν του νὰ τὸν δώτῃ μικρόν τι μέρος εἰς τὴν κατοικίαν του διὰ νὰ εἰσέρχεται ἐνίοτε. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἀργοποροῦσαν πολὺ νὰ τοῦ δώσουν θετικὴν ἀπόκρισιν, μετεχειρίσθη πῖθον, τὴν ὅποιον παντοῦ περιέφερεν ἔμπροσθεν του, καὶ ἄλλην οἰκίαν δὲν ἀπέκτησε ποτέ.

Εἰς τὴν μεγαλητέραν τοῦ θέρους δριμύτητα, ὅτε ὁ ἥλιος καίει τὴν πεδιάδα, ἐκυλίετο εἰς ἄμμους θερμάς, καὶ ἠγκαλιζέτο εἰς τὸ μέσον τοῦ χειμῶνος ἀπὸ χιόνα σκεπασμένα ἀγάλματα, διὰ νὰ συνηθίσῃ νὰ ὑποφέρῃ χωρὶς κόπον τοῦ ψύχους καὶ τῆς θερμότητος τὰς προσβολάς.

Κατεφρόνει ὅλον τὸν κόσμον· ἀπεκάλει ἀσώτους τὸν Πλάτωνα καὶ τοὺς μαθητάς του, καθὼς καὶ ὅσους ἄλλους ἠγάπων τὴν εὐωχίαν. Τοὺς δὲ ῥήτορας ὠνόμαζε δούλους τοῦ λαοῦ. Ἐλεγεν ὅτι οἱ στέφανοι εἶναι διξῆς σημεῖα τοσοῦτον εὖ· θραυστα, ὅσον τοῦ νεροῦ αἱ φιάλαι, αἱ ὅποιαὶ συντρίβονται σχηματιζόμεναί.

Ἐτρωγεν, ὠμίλει καὶ ἐκοιμᾶτο ἀδιαφόρως εἰς πάντα τόπον, ὅπου ἠθέλεν εὐρεθῆ· ἐνίοτε δεικνύων τὴν στοάν τοῦ Διὸς, ἐφώναζε· τί ὠραῖον μέρος μ' ἔκτισαν οἱ Ἀθηναῖται διὰ νὰ πηγαίνω νὰ τρώγω!

ἔλεγε πολλάκις· ὅταν βλέπω τοὺς διοικητὰς, τοὺς ἰατροὺς, καὶ τοὺς φιλοσόφους, νομίζω τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὴν φρόνησίν του, ἀνώτερον τῶν λοιπῶν ζώων· ὅταν ὁμως πάλιν βλέπω τοὺς μάντεις, τοὺς ὄνειροκρίτας καὶ τοὺς ὑπεραιρομένους διὰ τὰς τιμὰς, καὶ τὰ πλούτη, ἀναγκάζομαι νὰ τὸν νομίζω ὡς τὸ ματαϊότερον τῶν ἄλλων κτηνῶν.

Μίαν ἡμέραν περιπατῶν, εἶδε παιδίον πίνον εἰς τὴν φοῦκτάν του, καὶ, μὲ μεγάλην του ἐντροπὴν, πῶς! εἶπε, τὰ παιδιά γνωρίζουν καλῆτερα παρ' ἐμὲ ὅσα τίς δύναται νὰ ἀποβάλῃ! Ἔβγαλε παρευθὺς τὸ τριβλίον ἀπὸ τὴν πήραν του καὶ τὸ ἔσπασεν ὡς σκεῦος τάχα περιττόν.

Ἐπαινοῦσεν ὅσους ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ὑπανδρευθῶσι καὶ δὲν ὑπανδρεύοντο, καθὼς καὶ ὅτους, ἀφοῦ ἠτοιμάζοντο ν' ἀποπλεύσωσι, ἔμεναν εἰς τὴν ξηράν· ὅχι δὲ ὀλιγώτερον ἐτίμα καὶ τοὺς ἐκλεχθέντας νὰ κυβερνήσωσι τὴν πολιτείαν, καὶ ἀπεποιοῦντο τοῦτο· παρομοίως καὶ ὅσους, ἔτοιμοι νὰ καθίσωσι μὲ τοὺς βασιλεῖς καὶ μεγιστάνας εἰς τὴν τράπεζαν, ἐπέστρεφαν εἰς τὰ ἴδια.

Μόνον εἰς τὴν ἠθικὴν ἐπροσηλόνετο, καὶ ἀμελοῦσε πάντᾳσι πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην. Ἦτο δὲ ὀξύνοος, καὶ ἐπρόβλεπεν εὐκόλως ὅ,τι ἔμελλε νὰ τοῦ ἀντιτείνῃ τίς.

Ἐθεώρει τὸν γάμον ὡς οὐδὲν, καὶ ἤθελεν ὅλαι αἱ γυναῖκες νὰ ἦναι κοιναί, καὶ καθεὶς νὰ μεταχειρίζεται ὅποιαν ἐδύνατο νὰ θέλῃ.

Δὲν ἐνόμιζε πρᾶγμα κακὸν τὸ νὰ ἐπάρῃ τίς ὅσα τοῦ ἀναγκαιοῦν. Ἦθελε νὰ μὴ λυπῶνται ποτὲ οἱ ἄνθρωποι εἶναι καλῆτερον, ἔλεγε, νὰ παρηγορῆται τις παρὰ νὰ κρεμασθῇ.

Μίαν ἡμέραν ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ περὶ τινος ὑποθέσεως σπουδαίας καὶ ὠφελιμωτάτης· ἐπειδὴ δὲ κάποιος ἀπ' ὅσους διεβαιναν ἔμπροσθέν του δὲν ἐπλησίαζε ν' ἀκούσῃ, ὁ Διογένης

ἤρχισε νὰ ψάλλῃ, καὶ πολλοὶ ἐσυνάχθησαν σωρηδὸν τριγύρω του. Τοὺς ἐπέπληξε τότε αὐστηρῶς ὅτι ἔτρεχαν πανταχόθεν διὰ πρᾶγμα μηδαμινόν, καὶ δὲν ἐλάμβανον καὶ τὸν κόπον ν' ἀκούσουν ὅταν τὶς τοὺς ὠμίλει περὶ πραγμάτων ἀξιολόγων.

Ἐθαύμαζεν ὅτι οἱ γρηχματισταὶ ἐβασανίζοντο τόσον διὰ νὰ μάθουν τὰ δεινὰ τοῦ Ὀδυσσεύς, καὶ δὲν ἐθεωροῦσαν τὴν ἀθλιότητά των.

Ἐρέμωστο τοὺς μουσικοὺς, ὅτι λαμβάνουν τόσῃν δυσκολίαν νὰ συμφωνήσουν τὰ ὄργανά των, ἐνῶ ἔχουν τόσον κακῶς κανονισμένα τὰ πνεύματά των, ἀπ' ὅπου πρῶτον ἔπρεπε ν' ἀρχίσουν.

Ἐπέπληττε τοὺς μαθηματικοὺς, οἳ τινες ἐτέρποντο θεωροῦντες τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀστέρας, καὶ δὲν ἐγνώριζον τὰ πρὸ τῶν ποδῶν των.

Ὅχι ὀλιγώτερον ὠργίζετο κατὰ τῶν ῥητόρων, οἳ τινες μόνον καλῶς νὰ λέγουν ἐφράντιζον, ὅχι δὲ καὶ νὰ πράττουν καλῶς.

Ὠνείδιζε πολλὰ φιλαργύρους τινάς, οἳ τινες ἐδεικνύοντο ὡς ἀφιλοκερδέστατοι, ἐπαινοῦντες μάλιστα τοὺς καταφρονοῦντας τὰ πλούτη, καὶ οἱ ὅποιοι μολοντοῦτο κατὰ νοῦν ἄλλο δὲν εἶχαν παρὰ νὰ θησαυρίζωσι.

Γελοϊότερον ἄλλο δὲν ἐνόμιζε παρὰ τὴν ἀνοησίαν τινῶν, οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ ἐθυσίαζον ὑπὲρ ὑγείας πρὸς τοὺς θεοὺς, εὐωχοῦντο ἔπειτα εὐωχίαν θανασίμως βλάπτουσιν τὴν ὑγείαν.

Ἐλεγε τέλος πάντων ὅτι ἀπῆντα πολλοὺς φιλοτιμωμένους τὶς νὰ ὑπερβῇ τὸν ἄλλον κατὰ τὰς ἀστειότητας, εἰς δὲ τὴν ἀρετὴν κανεὶς δὲν ἀμιλλᾶτο νὰ ἦναι πρῶτος.

Ἐπαρατήρησε μίαν ἡμέραν, εὐρισκόμενος εἰς μεγαλο-

πρεπές γεῦμα, ὅτι ὁ Πλάτων δὲν ἔτρωγεν εἰμὴ μόνον ἐλαίας. Διατί, τοῦ λέγει, σὺ ὁ σοφὸς δὲν τρώγεις ἐλευθέρως τὰ ἐδέσματα διὰ τὰ ὅποια πηγαίνεις εἰς τὴν Σικελίαν; Ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ Πλάτων, κάππριν, ἐλαίας καὶ τὰ τοιαῦτα ἔτρωγα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκεῖ καθὼς καὶ ἐδώ. Τί ἀνάγκη λοιπὸν, ἐπυνέλαθεν ὁ Διογένης, διὰ ταῦτα νὰ ταξιδεύης εἰς τὰς Συρακούσας; μήπως τότε κάππαρις καὶ ἐλαῖαι δὲν ἦσαν εἰς Ἀθήνας;

Ὁ Διογένης ἐμβὰς μίαν ἡμέραν εἰς τοῦ Πλάτωνος τὴν οἰκίαν, ὅτε οὗτος ἐξένιζε φίλους τινὰς τοῦ Διονυσίου τοῦ τυράννου, ἐπάτησεν εἰς ὠραῖόν τινα τάπητα, καὶ εἶπε πατρῷ τοῦ Πλάτωνος τὸν τύρον. Ναί, Διόγενης, ἀπεκρίθη ὁ Πλάτων, πλὴν μὲ ἄλλον τύρον.

Θέλων μίαν φορὰν ἕνας σοριστὴς νὰ δείξῃ τὴν ὀξύνοιαν του εἰς τὸν Διογένην, τοῦ λέγει δὲν εἶσαι ὅ,τι ἐγὼ εἶμαι ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος· ὅθεν σὺ δὲν εἶσαι ἄνθρωπος. Ὁ συλλογισμὸς οὗτος ἤθελεν εἶσθαι ὀρθὸς, ἀπεκρίθη ὁ Διογένης, ἂν ἔλεγες· δὲν εἶσαι ὅ,τι ἐγὼ εἶμαι, ἐπειδὴ τὸ συμπέρασμα ἤθελεν εἶσθαι, ὅτι δὲν εἶσαι ἄνθρωπος.

Ἐρωτηθεὶς, ποῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶδεν ἄνδρας; εἰς τὴν Λακεδαιμόνα μόνον, ἀπεκρίθη, εἶδα παιδία· ἄνδρας δὲ εἰς κανένα μέρος δὲν εἶδα.

Ἐπεριπάτει ποτὲ τὴν ἡμέραν, λύχνον ἀναμμένον εἰς χεῖράς του κοχτῶν· τί ζητεῖ δ' ἐρωτηθεὶς, εἶπεν, ἄνθρωπον ζητῶ.

Ἄλλοτε εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ ἐφώναζεν· ἄνθρωποι! ὦ ἄνθρωποι! Ἄφρῳ πολλοὶ συνήχθησαν τριγύρω του, τοὺς ἐδίωκε μὲ τὴν ῥάβδον του καὶ ἔλεγεν· ἐγὼ ἄνθρώπου ἐφώναξα.

Ἀριστῶν ὁ Δημοσθένης εἰς ἕνα καπηλεῖον εἶδε διαβά-

νοντα τὸν Διογένην καὶ παρευθὺς ἐκρύβθη. Ὁ Διογένης τὸν ἐπαρτήρησε καὶ, μὴ κρύπτεσαι, τοῦ λέγει· διότι ὅσον κρύπτεσαι τόσον μέσα εἶσαι.

Ξένοι τινὲς ἦλθον ἐπίτηδες μίαν φορὰν νὰ ἴδωσι τὸν Δημοσθένην, ὁ δὲ Διογένης ὑπῆγε κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτούς καὶ, δεικνύων αὐτὸν μὲ τὸν δάκτυλόν του, τοὺς ἔλεγε γελῶν ἰδοῦ, κυττάξετε τὸν μέγαν δημαγωγὸν τῶν Ἀθηνῶν.

Εὐρεθεῖς εἰς ἓνα περικαλλὲς ἀνκτόριον, ὅπου ὁ χρυσὸς καὶ τὰ μάρμαρα ἦσαν εἰς μεγάλην δαψίλειαν, ἀφοῦ περιεργάσθη ὅλας τὰς ὠραιότητας, ἤρχισε νὰ βήχη, καὶ μετὰ δύο ἢ τρεῖς χρέμψεις, ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον ἑνὸς φρυγῶς, ὅστις τοῦ ἐδείκνυε τὸ παλάτιον καὶ, φίλε μου, τοῦ εἶπε, βυπαρότερον ἄλλο μέρος δὲν βλέπω νὰ πτύσω.

Ἡμιζύριστος ἐμῆκε μίαν ἡμέραν εἰς ἓνα δωμάτιον, ὅπου εὐθυμοῦσαν νέοι τινές· πλήν ἐβιάσθη νὰ εὐγῆ ἐκειθεν ἀφοῦ κακῶς τὸν ἐμεταχειρίσθησαν. Πρὸς ἐκδίκησιν ὁ Διογένης ἔγραψε τὰ ὀνόματα ὅσων τὸν ἐζύλισαν ἐπὶ χαρτίου, καὶ τοῦτο κωλλήσας εἰς τὴν πλάτην του, περιήρχετο τὰς ὁδοὺς, διὰ νὰ τοὺς κάμη γνωστοὺς εἰς ὅλους καὶ νὰ τοὺς ἀτιμάσῃ.

Κακοῦργός τις τὸν ὠναίδιζε ποτὲ διὰ τὴν πτωχείαν του. Ὁ δὲ Διογένης τοῦ εἶπε· δὲν εἶδα ποτὲ τινα ἐπὶ τούτου τιμωρούμενον, εἶδα ὅμως πολλοὺς εἰς τὴν ἀγχόνην πονηροὺς.

ἔλεγε πολλάκις ὅτι τὰ χρησιμώτερα πράγματα εἶναι ὡς τὸ πολὺ εὐθηνώτερα· διότι ἓν ἄγαλμα ἀξίζει δέκα χιλιάδας δραχμῶν, καὶ μίξ ἀλευροθήκη δὲν τιμᾶται περισσότερον ἀπὸ ἑβδομήκοντα λεπτά.

Ἐνῶ ἔμιλλε ποτὲ νὰ ἐμῆ εἰς ἓνα λουτρὸν εἶδε τὸ νε-

ρόν ῥυπαρὸν καὶ εἶπε· ὅταν τις λουσθῆ ἐδῶ ποῦ ὑπάγει·
νὰ πλυθῆ;

Συλληφθεὶς ποτε ὁ Διογένης πλησίον εἰς τὴν Χαιρώνειαν
ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας, ἐφέρθη ὑπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν τοῦ
Φιλίππου, ὅστις τὸν ἠρώτησε τίς εἶναι; Εἶμαι κατάσκοπος
τῆς ἀπληστίας σου, ἀπεκρίθη. Εὐχαριστηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀ-
πόκρισιν ταύτην ὁ βασιλεὺς, τὸν ἀπέπεμψεν ἐλεύθερον.

Ὁ Διογένης ἐνόμιζεν ὅτι οἱ σοφοὶ δὲν πρέπει νὰ στερῶν-
ται ποτὲ κάθενός πράγματος, καὶ ὅτι ἀνήκει εἰς αὐτοὺς
νὰ ἔχουν εἰς τὴν ἐξουσίαν των ὅσα εὐρίσκονται εἰς τὸν
κόσμον. Ὅλα τὰ πράγματα, ἔλεγεν, ἀνήκουν εἰς τοὺς θεοὺς·
φίλοι τῶν θεῶν εἶναι οἱ σοφοί· μεταξὺ φίλων εἶναι κοινά·
ἄρα καθεὶς πρᾶγμα ἀνήκει εἰς τοὺς σοφοὺς. Διὰ τοῦτο ἔχων
ἀνάγκην τινός, ἔλεγεν ὅτι τὸ ἀνεζήτει ἀπὸ τοὺς φίλους του.

Διαβαίνων ἀπὸ τὴν Κόρινθον ὁ Ἀλέξανδρος, ἔλαβ' ἐπε-
ριέργειαν νὰ ἴδῃ τὸν Διογένην διατρίβοντα ἐκεῖ τότε· τὸν
εὔρε δὲ καθήμενον εἰς τὸν ἥλιον κατὰ τὸ Κράνιον, καὶ ἐ-
πισκευάζοντα τὸν πίθον του μὲ ἰζόν. Εἶμαι Ἀλέξανδρος
ὁ μέγας βασιλεὺς, τοῦ λέγει. Κ' ἐγὼ Διογένης ὁ σκύλος,
ἀπεκρίθη ὁ φιλόσοφος. Δὲν φοβεῖσαι; ἠκολούθησεν ὁ Ἀ-
λέξανδρος. Καλὸν εἶσαι ἢ κακὸν, τὸν ἠρώτησεν ὁ Διογένης;
Καλὸν, ἀπεκρίθη ὁ ἄναξ. Αἶ! τίς λοιπὸν φοβεῖται τὸ
καλόν; εἶπε τελευταῖον ὁ Διογένης. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐθαύ-
μασε τὴν ὀξύνοϊαν καὶ τοὺς ἐλευθέρους τρόπους τοῦ φιλο-
σόφου, καὶ ἀφοῦ κάμποσον συνωμίλησε μὲ αὐτὸν, Διόγενης,
τοῦ εἶπε· βλέπω, στερεῖσαι πολλῶν πραγμάτων· μὲ με-
γάλην μου εὐχαρίστησιν θέλω σὲ βοηθήσει· ζήτησέ μου
ὅ,τι θέλεις. Παραμέρισε ὀλίγον, τοῦ λέγει ὁ Διογένης· διὰ
ὅτι μ' ἐμποδίζεις τὴν σκιάν σου τὸν ἥλιον. Ὁ Ἀλέ-

Ξανδρος ἔμεινεν ἐκστατικὸς βλέπων ἄνδρα ὑπέρτερον ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων. Τίς εἶναι πλουσιώτερος; ἐξηκολούθησεν ὁ Διογένης· ὁ ἀρκούμενος εἰς τὸν τρίβωνα καὶ τὴν πήραν του, ἢ ὅστις, μὴν εὐχαριστούμενος εἰς ὀλόκληρον βασιλεῖον, ἐκτίθεται καθ' ἑκάστην εἰς μυρίους κινδύνους διὰ τὴν αὐξάνουσα τὰ ὄρια; Τοῦ Ἀλεξάνδρου οἱ αὐλικοὶ ἠργίζοντο ὅτι βασιλεὺς τοιοῦτος ἔκαμνε τοσαύτας τιμὰς εἰς τὸν Διογένην ἐκεῖνον τὸν σκύλον, ὅστις οὐδ' ἀπὸ τὸν τόπον του κἄν δέν ἐσηκόνετο. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐκατάλαβε τοῦτο, καὶ στραφεὶς εἶπεν. Ἄν δέν ἤμην Ἀλέξανδρος, ἤθελα νὰ εἶμαι Διογένης.

Ταξιδεύων ποτὲ ὁ Διογένης εἰς Αἴγιναν ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς πειράτας, οἵτινες τὸν ἔφεραν εἰς τὴν Κρήτην καὶ τὸν ἐξέθεσαν εἰς τὴν ἀγοράν. Τοῦτο δέν τὸν ἐλύπησε διόλου, οὐδ' ἐκινήθη παντελῶς διὰ τὴν δυστυχίαν του ταύτην. Ἰδὼν δὲ Ξενιάδην τινὰ εὖσαρκον καὶ καλῶς φορεμένον, εἰς τοῦτον νὰ μὲ πωλήσετε, εἶπεν, ἐπειδὴ βλέπω ὅτι ἔχει χρεῖαν δεσπότου. Ἐνῶ δὲ ὁ Ξενιάδης ἐπλησίαζε νὰ πραγματευθῆ περὶ αὐτοῦ, τοῦ εἶπεν· ἔλθε, παιδίον, νὰ πραγματευθῆς περὶ ἀνδρός. Ἐρωτηθεὶς τί ἐπαγγέλλεται· νὰ ἐξουσιάζω ἀνθρώπους, ἀπεκρίθη· καὶ εἰς τὸν κήρυκα ἔλεγε· κήρυττε, ἂν κἄνεις ἔχῃ χρεῖαν δεσπότου νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν ἀγοράσῃ. Ὁ πωλητὴς του ἀπηγόρευεν εἰς αὐτὸν νὰ καθίσῃ. Τί μὲ τοῦτο, εἶπεν ὁ Διογένης, καὶ τὰ ὀψάρια δέν ἀγοράζονται εἰς ὁποῖαν καὶ ἂν ἦναι θέσιν; Καὶ μὲ φαίνεται παράδοξον, ὅτι οὐδ' ἓνα πῶμα χύτρας δέν ἀγοράζει τις ἂν πρῶτον δέν τὸ ἠχῆσῃ διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν ποιότητα τοῦ μετάλλου, καὶ ὅταν ἀγοράζῃ ἄνθρωπον εὐχαριστεῖται μόνον ἀπλῶς νὰ τὸν ἴδῃ. Ὅταν δὲ ἡ τιμὴ πλέον ἀπεφασίσθῃ, λέγει εἰς τὸν Ξενιάδην· ἂν καὶ δοῦλός σου ἦδῃ, πρέπει

νά κάμνῃς ὅ,τι θελω, καθέτι καὶ ὡς ἰατρὸς ἢ οἰκονόμος ἂν σὲ χρησιμεύσω, δούλος καὶ ἐλεύθερος εἶμαι, πρέπει νὰ μὲ ὑπακούῃς.

Ὁ Ξενιάδης τὸν ἐπεφόρτισε τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν παιδίων του, διὰ τὸ ὅποιον ἐκεῖνος ἔλαβε μεγάλην φροντίδα. Τοὺς ἔδωκε καὶ ἀπεστήθισαν τὰ ὠραιότερα τεμάχια τῶν ποιητῶν, ὁμοῦ μὲ μίαν ἐπιτομὴν τῆς φιλοσοφίας του, τὴν ὁποίαν ἐπίτηδες ἐσύνθεσε δι' αὐτά. Τὰ συνήθισε νὰ ζῶσι λιτῶς, καὶ νὰ μὴ πίνουν παρ' ἀπλοῦν νερὸν, καὶ ἤθελε νὰ τὰ ξυρίζωσιν ἕως εἰς τὸ δέρμα. Τὰ ἔφερε δὲ μαζήτου εἰς τὰς ὁδοὺς ἡμελημένως πολὺ ἐνδυμένα, καὶ πολλάκις χωρὶς σανδάλια καὶ χωρὶς χιτῶνα. Τὰ παιδιά ἐκ μέρους τῶν ἡγάπων καθ' ὑπερβολὴν τὸν Διογένην, κ' ἐφρόντιζον ἰδιαιτέρως νὰ τὸν συσταίνωσιν εἰς τοὺς γονεῖς των.

Εἰς τὴν δουλείαν ταύτην εὐρισκόμενον τὸν Διογένην ἔσπευδον τινὲς φίλοι του νὰ τὸν ἐλευθερώσωσιν· ἀλλ' ἐκεῖνος, μωραίνετε, τοὺς ἔλεγε· μὲ περιπαίζετε· δὲν ἤξεύρετε ὅτι ὁ λέων δὲν ὑπόκειται ποτὲ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὸν τρέφουν, ἀλλ' ἐκεῖνοι μᾶλλον εἰς αὐτόν;

Μίαν ἡμέραν ὁ Διογένης ἀκούσας τὸν κήρυκα κηρύττοντα, ὅτι ὁ Διώξιππος ἐνίκησεν ἄνδρας εἰς τὰ Ὀλύμπια· φίλε μου, τοῦ εἶπε, δούλους καὶ δυστυχεῖς λέγε μᾶλλον· ἐγὼ ἐνίκησα ἄνδρας.

Ὅταν τις τοῦ ἔλεγε· γέγων εἶσαι ἀναπαύσου πλέον πῶς! ἔλεγεν, εἰάν ἔτρεχα, ἔπρεπεν εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου μου ν' ἀπαυδήσω; δὲν ἦτο πρεπωδέστερον νὰ καταβάλλω πᾶσαν σπουδὴν;

Περιερχόμενος τὰς ὁδοὺς, εἶδεν ὅτι ἔπεσε τινὸς τὸ ψωμίον τὸ ὅποιον ἐκράτει, καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἐτρέπετο νὰ τὸ ἀναλάβῃ. Ὁ Διογένης ἐπῆρε μίαν συντετριμμένην φιάλην καὶ τὴν

περιέφερε καθ' ὅλην τὴν πόλιν, διὰ νὰ τοῦ δείξῃ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐρυθριάζῃ τις ὅταν πασχίζῃ νὰ μὴ χάσῃ τίποτε.

Ὁμοιάζω τοὺς καλοὺς μουσικοὺς, ἔλεγεν, ἀφίω τὸν ἀληθινὸν ἦχον διὰ νὰ τὸν λάβουν οἱ ἄλλοι.

Εἰς ἓνα, ὅστις ἠθέλε νὰ γείνη μαθητὴς του, ἔδωκε νὰ κρατῇ ἓνα χοιρομέρι καὶ νὰ τοῦ ἀκολουθῇ. Ἐντρεπόμενος ὁ ἄνθρωπος νὰ κρατῇ εἰς τοὺς δρόμους τὸ χοιρομέρι, τὸ ἔρριψε κατὰ γῆς καὶ ἔφυγεν. Ἀπαντήσας μετὰ τινὰς ἡμέρας αὐτὸν ὁ Διογένης, πῶς! τοῦ εἶπεν, ἓνα χοιρομέρι ἐχάλασε τὴν φιλίαν μας!

Ἰδὼν ποτε γυναῖκα σκυμμένην οὕτως ἔμπροσθεν τῶν θεῶν ὥστ' ἐφαίνοντο τὰ ὀπίσθιά της, δὲν φοβεῖσαι, αθλία, τὴν εἶπε, μὴ σὲ ἴδωσιν οἱ θεοὶ εἰς τὴν ἀναιδῆ ταύτην θέσιν οἵτινες εἶν' ὁμοίως ὀπίσω σου καθὼς κ' ἔμπρός σου;

Σκεπτόμενος περὶ τῆς ζωῆς του ἔλεγε γελῶν ὅσαι κατάραι γίνονται εἰς τραγωδίας ἔπεσαν ἐπάνω του· καθότι ἦτον ἀνέστιος, ἀπολις, ἀπατρις, ἡμερόβιος· ἀντέθετεν ὁμως τὴν εὐστάθειάν του εἰς τὴν τύχην· τὴν φύσιν εἰς τὴν ἕξιν, καὶ τὸ λογικὸν εἰς τὰς ταραχὰς τῆς ψυχῆς.

Πρὸς ἓνα, ὅς τις ἠθέλε νὰ τὸν συμβουλευθῇ ποίαν ὥραν πρέπει νὰ τρώγῃ· ἐὰν ᾖσαι πλούσιος, τὸν εἶπεν, ὅταν θέλῃς· ἐὰν δὲ πτωχός, ὅταν ἔχῃς.

Παρεκάλουν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ μυηθῇ τὰ μυστήριά των, καὶ τὸν ἐβεβαίοναν ὅτι κατεῖχον τὸν πρῶτον τόπον εἰς τὸν ἄλλον κόσμον ὅσοι τὰ ἐμυήθησαν. Γελοῖον εἶναι, τοὺς ἀπεκρίθη ὁ Διογένης, ὁ Ἐπαμινώνδας καὶ Ἀγασίλαος νὰ μένουν εἰς τὸν βόρβορον, καὶ οἱ ἐδικαί σας, οἱ ἄθλιοι, νὰ κατοικῶσι τὰς νήσους τῶν μακάρων.

Ἐσυνήθιζε νὰ μυρίζῃ τοὺς πόδας του· καὶ ὅταν τις τὸν